

Lan-saioetarako materiala

Documentación para las sesiones

- *Biharko*
- *Zumaiara*
- *boga*
- ZUMAIA 2015/2025 PLANA

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak

Servicios y equipamientos municipales

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

KULTURA

INDARGUNEAK

- Kultura-jarduerak garatzeko **azpiegitura handia dago**
- Kultur etxeak **bi eraikin nagusi** ditu: Alondegia eta Foronda jauregia. Ematen diren zerbitzuak:
 - **Programazio** kulturala
 - **Jaiak** koordinatzea eta antolatzea
 - Kulturako **diru-laguntzak**
 - **Erakusketa-aretoak** eta egutegia
 - **Liburutegiak**
 - **Argazki-laborategia**
 - **KZgunea**
 - **Bilera-gelak**
 - **Ikastaroei** lotutako jarduerak
- Badira beste eraikin batzuk ere kultur erabilera dutenak: **Ubillos musika-eskola, Komentuko kapera, Aita Mari aretoa, Uxategiko rockeko entsegu-aretoak...**
- Kultura-ondarea **babesteko ahalegina** egin da, eta babestu beharreko elementu ugari identifikatu dira.

AHULEZIAK

- **Liburutegiaren erabilera mugatua** da, eta eduki aldetik ere nahiko mugatua dago. Bestelako **gunek falta** dira irakurketarako, eztabaidarako, sormenerako...
- Zumaiak duen **artxibo historikoa erabiltzeko zailtasunak** daude.
- **Musika, antzerki eta dantzarako gela eta areto egokiak eta zenbait prestazio behar dira:** aldagelak, gelak...
- Emanaldi txikietarako **areto txiki baten falta** dago.
- Eraikinen arteko koordinazioa eta erabilera-plangintza zehaztu gabe dago. Kultura-sarea eratzeko, kultura-eragileekin landu beharko litzateke eraikinen erabilera-irizpideak.
- **Hezkuntza-ekipamenduak** kulturkoetatik **urrun** daude.
- Kultura-eskaintzaren **hedapenaren zailtasunak** ageri dira, eskaintza gizartera iristeko zailtasunak.
- Urteko zenbait momentutan **ekitaldi gehiegi dago batera**, sail desberdinetatik antolatuak. Koordinazioa hobetu behar da.
- Herriarenak diren ondareak, patrimonializazioa gaindituz, **modu zabalagoan tratatzea**, adibidez:: komentua areto balioanitz bihurtzea, musikarako, antzerkirako, hitzaldietarako...
- Uki daitezkeen ondareak babesteko eta kontserbatzeko **sentsibilizazio falta** dago.
- Ubillos Jauregia berritu eta Torreberri zaindu eta kudeatu behar dira
- **WIFI** internet-zerbitzuaren falta dago herrian.
- **Sormena eta eskaintzaren artean desorekak** daude (antzerkia eta arte-plastikoetan, esate baterako)

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

SOZIALA

INDARGUNEAK

- **Herritar guztiei zuzendutako udal-gizarte zerbitzuak ditugu**
- **Udalak giza-eta ekonomia-baliabideak asko handitu ditu azken urteetan** (Branka horren adibide)
- Udal gizarte zerbitzuetatik zerbitzu eta baliabideen hobekuntzak proposatzeko gaitasuna dago, eta eskaera gero eta gehiago eta anitzagok diren eskaerei erantzuteko gai izan da.
- **Bi azpiegitura** nagusi daude gizarte-zerbitzuak kudeatzeko: **Branka eta Gizarte Zentroa.**
 - **Branka eraikinean hainbat zerbitzu kokatzen dira:** Udal Gizarte Zerbitzuen saila; Eguneko Zentroa; Balio anitzeko apartamentuak; Etxez etxeko laguntza.
 - **Gizarte Zentroan hainbat zerbitzu kokatzen dira:** Taberna-jatetxea, ileapaindegia eta podologo zerbitzua. Era berean, elkarten kokaleku ere bada (Beheko Plaza Jubilatua eta Pentsionisten Elkarte, Nagusilan Elkarte, Sexu Aholkularitzako zerbitzua, eta bi hilabetetik behin Odol Emailak)
- Gizarte-zerbitzua eskaintzen duten beste bi azpiegitura daude: **San Juan Egoitza** (Foru Aldundiari dagokio honen kudeaketa) eta **Otezuri** (Matia Fundazioari dagokio honen kudeaketa). Kudeaketa Biztanleriaren eskaeren tramitazioa eta komunikazioa Udaleko Gizarte Zerbitzuetatik egiten da.

AHULEZIAK

- Gizarte zerbitzuek erantzun beharreko herritarren kopuruak gora egin du. **Baliabide, proiektu, giza baliabide eta aurrekontu gehiago eskatzen duen arloa da.** Hurrengo urteetan populazioaren zahartzea nabarmen haziko dela kontuan hartzekoa.
- **Gizarte-zentroaren gainean** udal mailako **hausnarketa** sakonaren beharra dago, beharrak, erabilerak eta lehentasunak markatzeko. Hausnarketa hau, era berean, **gizarte zerbitzuen eremura orokorrean** zabaldu beharra dagoela aipatzen da, Zumaiako herritarrei lehen mailako esku-hartzea eskaintzeko **zer nolako zerbitzua eskaini** behar den eta zer nolako baliabideak behar ditugun jakiteko.
- Gizarte Zerbitzuetako eraikinen mantentze-plan orokor bat garatzea. Instalazio eta ekipamenduak zaharkituta daude, Gizarte Zentroa kasu.
- **Gizarte-zentro eraikuntzako zerbitzuek** nagusi mota desberdinei erantzun beharko liokete: batetik, autonomia duten adinekoei eta bestetik, laguntza puntuala eta jarraitua behar duten adinekoei ere. Hau da, arrisku egoeran dauden nagusientzat ekintza desberdinak antolatu beharko lirarteke dinamizatzaile baten bitartez.
- **Nagusien adinen multzoa oso zabala** da, eta egoera, behar eta errealitate oso desberdinak daude. Erantzun bateratuek ez dute beti balio.

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
SOZIALA	<ul style="list-style-type: none">→ Pertsona nagusiei begira (Zumaiako herritarren % 16a), zerbitzu eta prestazio ugari daude: Beheko plaza elkarte, Tipi-Tapa, Oporretarako aukera, Beheko Plaza elkarte, Nagusilan, Gizarte Zentroa, teleasistentzia, Sendian programa, etxez etxeko laguntza, balioanizdun apartamentuak...→ Nagusien beharrak aztertzeko eta indartzeko Nagusien Mahaia dago, arloko pertsonak eta taldeak biltzen dituena.→ Familia, haur eta gazteen eremuan esku hartzeko egitasmoak indartzeko ahalegin bat egin da eta eremu horretan koordinazioa hobetzeko Prebentzio Mahaia eratuta dago, arloko pertsonak eta taldeak biltzen dituena. Prebentzio Mahaia nola indartu behar den zehazteko hausnarketa prozesua martxan da.→ Herriko zerbitzuek eta ikastetxeek harreman onak eta iraunkorrak dituzte: gizarte-zerbitzuak, psikomotrizitate terapeutikoa, gurasoentzako aholkularitza, bertso-eskola, musika-eskola, dantza, kiroldegia, San Telmo sariak...	<ul style="list-style-type: none">→ Etxez etxeko laguntzako zerbitzuaren erabiltzaile-kopurua azken urteetan oso geldirik dago eta arrazoietako bat gaur egun duen prezioa da. Hori dela eta, udal mailan aztertu egin beharko litzateke zer motatako zerbitzua eskaini nahi den, norentzako eta zein baldintzetan.→ Familia, haur, nerabe eta gazteen artean gero eta kasu gehiago daude Gizarte Zerbitzuetatik kudeatu beharrekoak eta lan kargagatik, arlo honek eskatzen duen espezializazio eta dedikazioa ezinezkoa da gauzatzea gaur egun ditugun giza baliabideekin.→ Herriko arlo guztietan egindako ekintzetan mendekoak, nagusiak, desgaituak kontuan hartzea (irisgarritasuna, hezkuntza, kirola, kultura, turismoa, aisialdia eta herri dinamika...)→ Gizarte Zerbitzuetatik, etorri berriei zuzendutako zerbitzuak indartu behar dira eta errealitate berri horri aurre egiteko esku-hartzeak proposatzeko baliabideak eta tresnak behar dira.→ Zerbitzuak eskaintzerakoan, herri-mailan bai probintzia-mailan elkarte eta erakundeekin elkarlana eta lankidetzan sakondu behar dugu.→ Bazterketa egoeran dauden herritarrekin gizarteratzeko prozesuak lantzeko beharra dago: egoera kronikoak, gaixotasunak, kontsumoak, giza abilezia gutxi... Arlo honetan ez dago inongo baliabiderik ez herri mailan ez eskualdean ere.

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

BERDINATSUNA

INDARGUNEAK

- **Emakumeenganako indarkeriari aurre egiteko tokiko protokoloa** diseinatu eta ezarri da.
- Berdintasun politikak garatzeko **Berdintasun Saila** dago, eta 2011. Urteaz geroztik **berdintasun teknikaria** ere bai.
- **Ikastetxeetan hezkidetza lantzeko ekimenak** egiten dira, nahiz eta jarduera puntualak izan.
- **Malen Etxeak** emakume etorri berrien elkarteak hausnarketa feministan eta emakume etorkinen elkar laguntza sarean egiten duen lana oso aberasgarria da, eta berdintasun-planaren lan-ildoekin bat egiten du.

AHULEZIAK

- **Herritar gehienek ez dituzte ezagutzen indarkeria sexistari aurre egiteko** Udalak eskaintzen dituen **baliabideak**.
- Gizarte Zerbitzuetan artatzen diren **indarkeria-matxista kasuen jarraipena eta bide-laguntza egiteko zailtasunak** daude.
- Emakumeen **% 33k herrian ziurgabetasun-sentsazioa sortzen duten lekua**k daudela uste du.
- Herriko **elementu sinbolikoek ez dute emakumeek** herriari egindako **ekarpena aitortzen**.
- Zumaiaiko emakumeak, batez ere, zerbitzuen sektorean kontzentratzen dira, eta **enpresa-industrialetan** txertatzeko zailtasunak dituzte, besteren artean, horietan jarduteko trebakuntzarik ere ez dutelako jaso.
- **Errentetan ezberdintasun esanguratsuak daude gizonezkoen eta emakumezkoen artean**. Ezberdintasun horiek Urola Kostako altuenak dira, gizonezkoen errenta emakumezkoen % 194,4a baita. Oraindik esanguratsuagoak dirudite Gipuzkoako (% 168,6) eta EAeko (% 173,8) batz bestekoarekin alderatuz.
- Sexuaren aldagaia aintzat hartuta, **emakumeen langabezia-tasa gizonena baino ia 3,5 puntu altuagoa** izan da (% 14,5 eta % 11,1, hurrenez hurren).

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
GAZTERIA	<ul style="list-style-type: none">→ Herri gaztea da Zumaia, haur eta gazteak biztanleriaren % 21, 09 baita.→ Haur eta gazteentzako eskaintza badago, azpiegitura hauen bidez: ludoteka (haurrentzat), gaztetxola (gaztetxoentzat), Torreberri gaztetxea→ Herriko gazteak oso dinamikoak dira eta ekitaldi ugari antolatzen dituzte: kanpainak, ikastaroak, kontzertuak...→ Ekimen ugari dago: ZUGA gazte asanblada, galernasarean.info webgunea...→ Gaztematika sistemaren baitan, Zumaiaiko gazteek honako zerbitzuak jasotzen dituzte: informazioa, orientabidea, bide-laguntza, aisia hezitzailea, partaidetzarako bideak eta kultura-sorkuntzarako eta produkziarako bideak. Hiru multzotan dago antolatua: haurrak (12 urtetik beherakoak), nerabeak (13-17) eta gazteak (18tik gorakoak).	<ul style="list-style-type: none">→ Haur-hazkundearen ondorioz, egun 6-8 urte dituzten umeentzako zerbitzuak eskaintzerakoan zailtasunak daude, ez dagoelako zerbitzu nahikoa ume guztientzako. Ludotekan hainbat ume kanpoan geratu dira, adibidez.→ Gazte Planik ez da garatu. Gazteen behar nagusiak: prestakuntza handiegia eta irteera laboralik ez, lan-prekarioa, egonkortasun ekonomikorik ez, lan-bila kanpora joan beharra, dependentzia ekonomikoa eta emozionala...→ Gaztetxolaren erabilera oso mugatua da.→ Lonjen inguruan prozesu bat abiatzeko beharra antzeman bazen ere, ez zen gauzatu.

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
HEZKUNTZA	<ul style="list-style-type: none">→ Ikastetxe publikoa eta pribatua eta adin-tarte ezberdinei zuzendutakoak.→ Hezkuntza arautuko eskaintza handitu egin da haur-eskolekin, eta batxilergoa barne ikas dezakete gazteek Zumaian.→ 0-2 urtekoak (Haur Eskola Txikia eta Haur eskola Arangoleta, izaera publikokoak biak)→ 3-12 urte (Zumaiako herri eskola, Oikiako eskola)→ 12-18 urte (Zumaiako Institutua)→ 0-16 urte (Maria eta Jose ikastetxea)→ Zumaian D eredia da nagusi % 98,7rekin eta % 1,3 dira A eredian ikasten dutenak.→ Ikastetxeek Udaleko Euskararen Aholku Batzordean parte hartzen dute, euskararen aldeko ekintzetan elkarlana bideratzeko.→ Euskarazko eskola kanpoko ekintzak sustatzen dira, erabilera eta praktika uztartzeko.→ Sexu-heziketaren inguruan Udalak egindako lana oso ondo baloratzen da eta drogamenpekotasun eta beste zeharkako gaietan ikastetxeen arteko elkarlana bultzatzeko aukerak daude.→ Oikian eskola berria egiteko proiektua 2017rako lotuta dago.	<ul style="list-style-type: none">→ Herri eskolan eta institutuan espazio falta da arazo nagusia→ Ikastetxeetako arduradunen kezka nagusietako bat gizarte-ohituren aldaketa da. Gurasoek gero eta ordutegi zabalagoak nahi dituzte eta eskari horri erantzuteko garaian ikuspegi ezberdinak daude

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
KIROLA	<p>→ Kirol-ekipamendu eta –zerbitzu ezberdinak ditu:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kiroldegia: kirol-pista estalia; areto-futbola, eskubaloia, saskibaloia, boleibola; harmaila: 400 lagunentzako lekua; gimnasia-lekuak; “Ciclo indoor” gela; gimnasioa; gorputz-tratamendurako gunea, aldagelak; bi igerileku estali; solariuma; tenis-pista, 2 paddle-pista• Aita Mari Futbol zelaia: futbol-zelai artifiziala (100 x 60 m) da eta badauka harmaila 250 eserlekurekin. Aurten belar berria jarri zaio futbol-zelaiari• Itsas kiroldegia: arrauna, piraguismoa eta urpekaritza-kirolak. Hainbat zerbitzu eskaini.• Puntanoetako Frontoia: Frontoi berri bat eraikitzen ari dira Zumaiako institutuaren ondoan, non kokapen berriarekin argi natural gehiago bilatu nahi den, besteak beste. 700 ikuslerentzako edukiera izango du. Taberna bat egin nahi da frontoian, inguruari zerbitzua emateko<ul style="list-style-type: none">○ Herrian ere badaude beste frontoi txiki batzuk, Artadiko frontoia, Odieta (1888koa) eta Oikiako frontoia, esaterako.• Surflarientzako lokala• Kirol-portua: 550 itsasontzirentzako lekua dago <p>→ Kirol-ekipamenduen segimendua egiten da eta hainbat berrikuntza egitea aurreikusia dago.</p>	<p>→ Parolaldean, barraren hasieran, harraldean espazio itxi bat badago eta aspaldi itsasoko urarekin betetako igerileku bat egiteko aukerari buruz hitz egin zen, baina gaia geldirik dago.</p> <p>→ Kirol-ekipamenduek inbertsioak behar dituzte, eta horiek berritzeko plan idatzirik ez dago.</p> <p>→ Kiroldegiko bazkide-kopuruak pixka bat behera egin du</p> <p>→ Kirol-eskaintza zabalagoa eta horren berri emateko ahalegin handiago beharko litzateke.</p> <p>→ Ur-kirolak egiteko zenbait ekipamendu txiki geratu dira (arraunean, adibidez).</p> <p>→ Kirol arloan, generoaren araberako ekintzak ezberdintzen dira.</p>

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
OSASUNA	<ul style="list-style-type: none">→ Zumaia Osasun Zentroa eta Larrialdietarako Arreta Zerbitzua daude Zumaian.→ Anbulatorioa berria da (2008) Bertan, medikuek eta erizainek prebentzioa eta gaixoen segimendua egiten dute, atentzio espezializatuarekin koordinatuz. Administrazio-izapide guztiak Zentroan egiten dira, Bezeroentzako Arreta Eremuaren bidez.	

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

	INDARGUNEAK	AHULEZIAK
GARRAIOAK	<ul style="list-style-type: none">→ Autobus eta tren zerbitzu onak ditu Zumaia, eta azken urteotan hobetu egin dira.<ul style="list-style-type: none">a) Trena:<ul style="list-style-type: none">- Donostia/Zumaia/Bilbo- Hendaiarekiko loturab) Autobusa: 3 norabide:<ul style="list-style-type: none">- Zumaia-Zumarraga- Zumaia-Donostia- Zumaia-Itzar→ Oinezkoen bideak eta bidegorri sareak indartu egin dira azken urteetan.→ Hainbat lan egin dira oztopo arkitektonikoak ezabatzeko (igogailuak, arrapalak...), Jadarren, Arroa kalean, Alondegian, Ardantzabiden...→ Bidegorri-sare handi samarra eraiki da (heritik Narrondora, eta herrigunean).	<ul style="list-style-type: none">→ Autoa da gehien erabiltzen den garraio-mota, eta azken urteotan asko areagotu da erabilera.→ Autoen abiadura murrizteko neurriak behar dira: errotondak, bihurguneak, gunek lasaiak...→ Aparkatzeko arazoak daude, bereziki udan.→ Herrigunetik kanpo dauden aparkalekuek erabilera txikia dute, eta herrigunerako bidea errazteko neurriak ez dute.→ Kostaldekoko errepidea (N634) askotan itxita egoten da faktore klimatologikoen ondorioz.→ Oikiara zein Maria eta Jose ikastetxera ez dago bidegorririk, eta ikastetxe publikora doana ere ez da egokiena.→ Garraio publikoa sutatzeko “Auzobusa” bezalako ekimenak martxan jarri diren arren, ez zuten proba pilotua gainditu, eta bertan behera utzi zen.→ Mugi bizikleta alokairu-zerbitzua ezartzeko saiakera egin zen arren, erabiltzaile batzuen erabilera okerragatik bertan behera utzi zen.→ Mugikortasunaren plana eguneratzeko premia dago (2006koa da indarrean dagoena)→ Irisgarritasun Plana eguneratzeko beharra dago (2008koa da). Hainbat eremutan oztopo arkitektonikoak eta irisgarritasuna hobetzeko-neurriak hartzeko premia dago. Adineko pertsonentzat aldapa handiko eremuak daude.

Herriko zerbitzuak eta ekipamenduak-aurrediagnostikoa

BESTELAKO EKIPAMENDUAK

INDARGUNEAK

- Badaude hutsik dauden **hiru espazio**, erabilera ezberdinak izan ditzaketenak eta horietako bat gainera, udalarena da:
 - **ambulatorio zaharra** (orain momentuan Eusko Jaurlaritzarena dena)
 - San Juan egoitzaren ondoko eraikina (**monjen etxea**), Udalarena dena
 - **Guascor zaharra**, Eusko Jaurlaritzarena.
- **Santiagoko hondartzako zerbitzuak** hobetzeko lanetarako baimena lortu berri du Udalak
- Zumaiako **turismo-bulegoa** 2002an ireki zen eta Algorri interpretazio zentroa kudeatu eta Zumaiako baliabide turistikoak herrian bertan eta kanpoan ezagutarazten egiten du lan.
- Kanpin berri bat ireki berria da ostatu-plazen egoerari aurre egin eta turisten eskaerari erantzun ahal izateko. 16 logeladun hotel berri bat ere irekitzekotan da hemendik bi urteko epean.

AHULEZIAK

- Herriko beharrak kontuan hartuta, **eraikin hauek zertara bideratu** behar diren zehaztea.
- **Santiagoko hondartzako zerbitzuak hobetzeko lanak** ez dira hasi, eta asko atzeratu dira, beharrezko baimenak iritsi ez direlako.
- **Saneamendu-sarea bukatu gabe** dago.
- **Ekintzaitzarako edo Coworking** jardueretarako **ez dago espaziorik** herrian.
- **Algorriko Interpretazio Zentroak berritze-premia** du.
- **Komentua aterpetxe bihurtzeko ideia** aspalditik dagoen arren, **garatu gabe** dago.
- **Herritarren gehiengoa elebiduna** den guneetan euskara lehen **hizkuntza funtzionala** izateko neurriak hartu behar dira.